

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3380/2021. (IX. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.349/2020/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Visontai Csongor ügyvéd) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.349/2020/4. számú végzése, valamint a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 21.F.197/2020/17. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] 3. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék 23.B.814/2012/92. számú ítéletében – mely a Fővárosi Ítéletábró mint másodfokú bíróság 2.Bf.27/2014/31. számú határozatával 2015. május 28-án emelkedett jogerőre – kiszabott 14 év (fokozatváltás utáni) börtön fokozatú szabadságvesztés büntetését tölti rablás bűntette és más bűncselekmények miatt. A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja Szv.34/2018/4. számú végzésével a szabadságvesztés végrehajtására eggyel enyhébb, börtön fokozatot jelölt ki. A jogerős ítéletet hozó bíróság úgy rendelkezett, hogy a kiszabott szabadságvesztés időtartama kétharmad részének letöltését követően az indítványozó feltételes szabadságra bocsátható, melyet letöltött.
- [4] 4. A Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 21.F.197/2020/17. számú végzésével az indítványozó szabadságvesztés büntetése tekintetében a feltételes szabadságra bocsátását mellőzte. Végzése indokolásában kifejtette, hogy az indítványozó nem érdemes a feltételes szabadságra bocsátásra. Hangsúlyozta, hogy a feltételes szabadságra bocsátásról való döntés meghozatalakor nem kizárólag az elítélt büntetés végrehajtása során tanúsított magatartását kell figyelembe venni, hanem – az állandó bírói gyakorlatnak és a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) rendelkezéseinek, különösen a 188. §-ában foglaltaknak megfelelően – mérlegelni kell az általa elkövetett bűncselekmény jellegét, az elítéltnak a bűncselekmény elkövetésében játszott szerepét is. Ezt alátámasztandó hivatkozott az EBD2019.B.8. számú eseti döntésre. A bíróság kiemelte azt is, hogy az indítványozó a fokozatváltással már jelentős végrehajtási kedvezményben részesült. A bíróság nem vitatta, hogy az indítványozó a szabadságvesztés tartama alatt kifogástalan magatartást tanúsított, nagyszámú jutalma mellett kilenc alkalommal került engedélyezésre intézetelhagyás számára. Megfelelő befogadó környezettel rendelkezik, lakhatása, megélhetése biztosítottnak tűnik. A bűncselekmény elkövetését megbánta, a polgári jogi igény megtérítésére vonatkozó szándékát kifejezte. Azonban a kiszabott büntetés tartama hosszú, az elkövetett bűncselekmény erőszakos jellegű, kiemelkedő tárgyi súlyú, hosszú a büntetésből hátralevő rész, ezért a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül nem érhető el.
- [5] 5. Az indítványozó és védője fellebbezése folytán eljáró a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.349/2020/4. számú végzésével az indítványozó feltételes szabadságra bocsátását mellőző elsőfokú végzést helyben hagyta.
- [6] 6. Indokolásában hivatkozott többek között a Bv. tv. vonatkozó 188. § (1a) bekezdését beiktató, 2019. január 1-jétől hatályos egyes büntetőjogi tárgyú és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2018. évi CXXII. törvény 26. §-ához fűzött miniszteri indoklásra. Ennek megfelelően hangsúlyozta, hogy a büntetés céljára nemcsak az ítélkező bíróságnak, hanem a büntetés-végrehajtási bírónak is tekintettel kell lennie. A büntetés-

végrehajtási bírónak azt kell megvizsgálnia, hogy a büntetés célja a büntetés teljes végrehajtása nélkül is elérhető-e. Ebből következően, ha a büntetés-végrehajtási bíró arra a következtetésre jut, hogy a büntetés teljes végrehajtása nélkül a prevenciók célok nem realizálhatók, az elítélt feltételes szabadságra bocsátását mellőznie kell. A másodfokú bíróság kiemelte azt is, hogy a büntetés-végrehajtási bírónak nemcsak a büntetés-végrehajtási intézetben tanúsított magatartást kell figyelembe venni, hanem vizsgálnia kell, hogy a terheltet milyen jellegű bűncselekmény miatt ítélték el, a bűncselekmény elkövetésében milyen szerepet töltött be; vizsgálni kell az esetleges korábbi büntetéseit is, ahogy azt a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdése előírja, nem kizárólag az EBD2019.B.8. számú elvi döntés. A másodfokú bíróság rögzítette azt is, hogy a feltételes szabadságra bocsátás nem alanyi jog, nem jár automatikusan, hanem a törvényi feltételek teljesülése esetén is csak lehetőséget jelent.

- [7] A másodfokú bíróság végül kiemelte, hogy az ügyben született első- és másodfokú ítéletek a rendelkezésére álltak, melyek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó által elkövetett bűncselekmények száma, azok kiemelkedő tárgyi súlya, a kiszabott büntetés tartama, a büntetésből még végrehajtásra váró rész, mind a feltételes szabadság engedélyezése ellen hatnak.
- [8] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be – hiánypótlásra történt felhívását követőeniegészített – alkotmányjogi panaszát, kérve a Szombathelyi Törvényszék mint másodfokú bíróság Bpkf.349/2020/4. számú végzése, valamint a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 21.F.197/2020/17. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [9] Álláspontja szerint a megjelölt végzések ellentétesek az Alaptörvény több rendelkezésével, így a II. cikkével, a XV. cikk (1)–(2) bekezdésével, a XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [10] Az indítványozó előadta, hogy szerinte az eljáró bíróságok a feltételes szabadságra bocsátása utólagos megvizsgálása érdekében lefolytatott eljárás során és az annak eredményeképpen meghozott végzésekben nem vizsgálták meg a Bv. tv. irányadó rendelkezésében meghatározott feltételeket.
- [11] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok kizárólag a fennmaradó szabadságvesztés idejéből és az elítélés alapjául szolgáló erőszakos cselekményből vontak le következtetéseket, ezzel szemben nem vizsgálták a feltételes szabadságra bocsátás indítványozóra nézve kedvező feltételeit, holott – szerinte – ő azoknak minden tekintetben megfelelt.
- [12] Az indítványozó sérelmesnek tartotta azt is, hogy sem az első-, sem a másodfokú végzésben nincsen indokolás arra nézve, hogy az indítványozó jó magaviseletét milyen módon rontja le maga az elkövetett cselekmény és miért kizárt a feltételes szabadság alkalmazása. Véleménye szerint a hiányos, szűkszavú indokolásokból az látszik, hogy az eljáró bíróságok ténylegesen nem mérlegeltek, hanem csupán a cselekmény minősítéséből kiindulva, úgy foglaltak állást, hogy az a személy, aki ilyet követ el, az nem érdemes a feltételes szabadságra. Az indítványozó szerint ezáltal lényegében kétszeresen került értékelésre – terhére – a cselekményének súlya, egyrészt a büntetés kiszabásakor, másrészt a feltételes szabadságra bocsátás elbírálásakor. Az indítványozó szerint joga lett volna egy olyan eljárásra, ahol figyelembe veszik a jó magaviseletét a feltételes szabadságra bocsátás elbírálásakor; ennek hiánya – álláspontja szerint – pszichológiailag is káros hatást gyakorol a személyiségfejlődésére.
- [13] Az indítványozó a hátrányos megkülönböztetés tilalmának sérelmét is állította. Előadása szerint a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény taxatív felsorolja, melyek azok az esetek, amikor ki kell zárni a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, vagyis jogilag tesz különbséget az egyes elítéltek között. Ehhez képest az eljáró büntetés-végrehajtási bírók nem vizsgálták meg, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül elérhető-e, hanem csak az elkövetett cselekmény alapján döntöttek, érdemi vizsgálat nélkül.
- [14] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [15] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz a befogadhatóság követelményeinek az alábbiak szerint nem tesz eleget.

- [16] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. E rendelkezés *b)* és *e)* pontjai alapján az indítványozónak meg kell jelölnie az Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét; valamint indokolást kell előadnia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény II. cikke, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem adott elő olyan indokolást, amely alkotmányjogilag értékelhető módon támasztja alá a támadott bírói döntések és az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseinek vélt sérelme közötti összefüggést. E tekintetben tehát az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában megjelölt kritériumainak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a fenti alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben előadottakat a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog állított sérelme körében, az indítványok tartalom szerinti elbírálása elvének megfelelően, figyelembe vette.
- [18] 4.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [19] Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján vizsgálta, hogy a támadott bírósági döntések a tisztességes bírósági eljárás részét képező indokolt bírói döntéshez való jogot sértik-e.
- [20] 4.3. Az indítványozó álláspontja szerint az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, amikor kizárólag az elkövetett bűncselekményre vonatkozóan vontak le következtetéseket, ezzel szemben nem vizsgálták a feltételes szabadságra bocsátás indítványozóra nézve kedvező feltételeit.
- [21] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}. A bíróságok indokolási kötelezettségéből továbbá nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozatban, Indokolás [89]}.
- [22] 4.4. Az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben a következőket állapította meg: az indítványozó az alkotmányjogi panaszban felhozott érveit előadta a Szombathelyi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja – az indítványozó által lényegileg az indokolás hiánya miatt kifogásolt – elsőfokú végzése elleni fellebbezésében is; az ott felvetettek pedig a másodfokú bíróság részletes választ adott végzése indokolásában. Az Alkotmánybíróság szerint mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság értékelte azokat a körülményeket, melyeket részben a bírósági gyakorlat, az elsőfokú bíróság által hivatkozott EBD2019.B.8. számú eseti döntés, illetve – ahogy arra a másodfokú bíróság végzése indokolásában rámutatott – a Bv. tv. 188. §-ának 2019. január 1-jével hatályba lépett (1a) bekezdése megkövetel. Az Alkotmánybíróság nem vitatja, hogy az elsőfokú bíróság végzése indokolásában a döntését megalapozó érveiről nem adott számot olyan részletességgel, amelyet az indítványozó szubjektíven elvárt, azonban ez önmagában nem vezet az adott döntés alaptörvény-ellenességéhez. A másodfokú bíróság pedig a végzése indokolásában részletesen kifejtette, hogy a büntetés-végrehajtási bírónak a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó döntése meghozatalakor mely szempontokat kell figyelembe venni. Hangsúlyozta azt is, hogy a Bv. tv. 188. § (1a) bekezdésének *a)* pontja alapján törvényi kötelezettsége, hogy az elítélt

által elkövetett bűncselekményt, a kiszabott büntetés tartamát és a büntetésből még végrehajtásra váró részt is figyelembe vegye, és ne csupán az elítéltnak a büntetés végrehajtása alatt tanúsított magatartását. Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az indítványozó a Bv. tv. alkalmazandó rendelkezését panaszában nem támadta.

- [23] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból levezetett indokolási kötelezettségen keresztül a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.
- [24] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában, valamint az 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglalt követelményeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 14.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1382/2020.

